
Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

LEDEN 2012

MARIKA PROCHÁZKOVÁ

hraje Stellu ve Williamsově *Tramvaji do stanice Touha*

Premiéra

Martin Čiřvák KUKURA

(Doktorandská práce o stavu kultury)

(...) **Juraj Kukura** hraje sám sebe s takovou mírou sebeironie, že se to snad ani nezdá být možné. Sebeokouzlení střídá s patosem, do něj vzápětí vpadá se sarkasmem, který vyšponuje do dryáčnického výbuchu. Režisér (**Matěj Dadák**) trpělivě naslouchá, chápavě se usmívá, občas trochu zaprotestuje. Dadák je tu především nahrávácem excentrickému protějšku, ale svou roli plní velice přesně. Výsměšný akcent Kukurovu monologu dodává ladič pian, který na pozadí výlevů neochvějně vykonává svou profesi, pak i zahraje, aniž by ho bard byl ochoten vůbec vzít na vědomí. Čiřvák napsal Kukurovi roli na tělo a v hořkosměšné poloze, kterou zvolil, se postupně na jeviště vkrádají i autentická hercova traumata spojená s někdejší odchodem do emigrace. Což se v závěru ve výstupech se zemřelou matkou (**Lenka Skopalová**) láme do téměř tragické beznaděje, nevyslovených a přece přítomných citů. Matka ale mluví ke zdevastovanému hercovu alter egu, kterým je od posledního výstupu loutka s fyziognomií scvrklého starce.

Čtvrtý výstup patří nejmenované herečce (Ona), která je Mistrovým lacinějším a afektovanějším protějškem. Tady Čiřvák perfektně odposlechl všechny fráze a klišé, kterými herci ve spojení s médií žijí své publikum, i tlachy z divadelních klubů. **Veronika Žilková** si figurou pohlála směrem k sebeironii, zdůraznila karikатурní rysy až na hranu a evidentně dodala i pár vlastních inovací, například neustále se obrací k režisérovi, čímž naznačuje jakési intelektuální spojení, oslovuje ho však zásadně pane Čimčák. (...)

Jana Machalická: Když Kukura hraje Kukuru, Lidové noviny 15. 11. 2011

(...) Ve chvíli, kdy vchází na jeviště ONA, není tu už prostor pro nikoho jiného. Populární herečka, oslovující mlčenlivého režiséra důrazně, ale zásadně zkomolenou podobou jeho jména spustí dryáčnickou sebechválnou tirádu, v níž používá klišé, kterými se populární osobnosti prezentují v bulvárním tisku. Zároveň však svým temperamentem, nezdolnou energií jako by dokládala, čím přitahuje pozornost tvůrců, a potažmo diváků. (...)

Juraj Kukura si se zaujetím pohrává nejen s jednotlivými situacemi, ale i konkrétními detaily (např. nasazování klobouku či zaujaté vysvětlování toho, jak ohleduplně zabít chobotnici), doslova cizeluje každou repliku sáhodlouhého monologu (včetně gradujících důrazů při mnohonásobném opakování téhož). Nabízí v jakémsi trojrozměrném modelu duše to, čím umělec fascinuje diváky – na jedné straně přirozená elegance, důstojnost, patos, na druhé straně svéhlavost, vyjatý egoismus, exhibicionismus chvílemi přecházející v histryonství. Model populární herečky (do češtiny její text přeložil dramaturg Roman Císař) pojala **Veronika Žilková** jako okouzující sebestřednou megeru, která nás směšicí nezdolné energie, osobního kouzla a dryáčnickví doslova zahltí.

I když postava režiséra Čiřváka zůstává úmyslně především trpělivým posluchačem a divákem, oba alternanti – **Matěj Dadák** a **Jan Hájek** – mu dokázali vtisknout nejen charakteristické rysy skutečného **Martina Čiřváka**, ale ukázat i obecný úděl režiséra, jehož ne snadným úkolem je krotit přebujelá ega herců. Pokud přijmete princip hry, budete se dobře bavit. Pro všechny fanoušky divadla jako takového nabízí zasvěcený vhled do kouzelného a současně stresujícího uměleckého života, ale i obecný model neustálého souboje průměrnosti a výjimečnosti.

Jana Soprová: Kukura na jevišti Činoherního klubu, ČRo – Vltava / Mozaika 22. 11. 2011

Premiéra

Tennessee Williams TRAMVAJ DO STANICE TOUHA

(A Streetcar Named Desire)

(...) Režisér Smoček obsadil do role Blanche **Lucii Žáčkovou**, jež s postavou splynula tak, jak se to učili žáci slavného Actors' Studia, jehož zakladatel, režisér Elia Kazan, režíroval „*Tramvaj*“ na divadle a posléze ji učinil nesmrtelnou filmovou verzí s Marlonem Brandem a Vivien Leighovou. Na Blanche v podání Žáčkové je sympatické, že není obětí, nýbrž bojovnice s nemalým arzenálem „ženských zbraní“. Dokáže být nesmírně okouzující, sřízavě protivná, něžná i vtipná, nebezpečná i bezbranná. Její gesta a výraz se neustále přelévají ze salónní polohy kultivované šlechtičny do afektovných způsobů rozmazlené filmové star. Při setkání s oddanou sestrou (**Marika Procházková**) bezpečně skrývá své pití, ale i šerednou minulost, před níž se přijela schovat a nabrat sil pro další život na pomezí reality a divčího snění.

Manžel Stelly Stanley Kowalski (**Jan Hájek**) je Američan jako poleno. Přesnější Američan z přelomu 40. a 50. let minulého století, kdy muž v poválečné konjunktuře živil rodinu a žena zůstávala doma, zcela závislá a poddajná. (...) Ve skutečnosti Stanley nedělá nic jiného, než že brání svou rodinu (Stella čeká dítě) před vetřelcem z jiné planety. Bojíme se toho, čemu nerozumíme, a Stanley tento Einsteinův postřeh naplňuje beze zbytku. Svou švagrovou od první chvíle sleduje s krajním podezřením i proto, že s ním Blanche nezřízeně koketuje; netuší, že to je její jediný způsob, jak dokáže s muži komunikovat a získávat je na svou stranu. Každopádně jejich první rozhovor je vzrušující. Blanche vědomě překračuje slušnou vzdálenost, div že se nosem netírá o švagrův nos, jako by provokativně kouřila nad louží benzínu. Stanleyho pocit ohrožení je navíc oprávněný, jelikož Žáčkové Blanche je protivník natolik silný, že by manželství své sestry dokázal rozvrátit. Na Stanleyem není ani tak děsivé jeho nepřátelství vůči Blanche, ale jeho schopnost jít daleko za hranici bolesti: „Úmyslně druhému člověku ublížit,“ jak říkají jedním hlasem Williams a jeho Blanche.

(...) Smoček vykartáčoval text od všech sentimentálních vlásků a soustředil se na konflikt a na pochopení hlavních postav. Díky tomu sice inscenace trvá přes tři hodiny, máte ale jistotu, že se po onu dobu dostáváte do autentického Williamsova světa. Do světa, v němž polehují bolestiplní lidé jako něžní ptáčky bez nožiček, kteří proto nemo-

hou nikdy nikde usednout, a po vyprahlé půdě nelitostné reality chodí muži s brokovnicí, připraveni kdykoli je zneškodnit na obláček peří.

Richard Erml: Tramvaj do stanice Bolest, Reflex 3. 11. 2011

Rozhovor

Marika Procházková

Milá Mariko, v Činoherním klubu jsi před pár dny měla svoji třetí premiéru – hraješ Stellu ve Williamsově *Tramvaji do stanice Touha*. Při zkoušení s Ladislavem Smočkem se herci mohou dozvědět mnoho o postavě, kterou hrají. A skrze to taky něco o sobě. V čem pociťuješ, že je ti Stella z naší inscenace blízká, a čím tě zajímá, provokuje nebo dojíká její osud?

Stella je mi bližší, než by se na první pohled mohlo zdát. Už ani nevím, zda s ní souzním už od prvního čtení díky výjimečnému souladu našich duší, nebo díky detailnímu hlubinnému rozboru pana režiséra Smočka. Ze začátku jsem si myslela, že jsme stejné. Ale není tomu tak! Nemám ve svém „osobním softwaru“ nenávisť. Neznám kvalitu této emoce, kdežto ve Stelle se v jistých mezních zlomových okamžicích zrodí. Z veliké lásky, bolesti a zoufalství. Já jsem při sporech defensivní a smířlivá. Neříkám TOHLE MĚ ŠTVE!, ale JE MI TO LÍTO... Tím jsem Stellu velmi na zkouškách ochuzovala. Okrádala ji o širší a hlubší rejstřík povahových rysů a postojů. Tím myslím nesouhlas, odpor, vzdor, pohrdání, ofensivní obranu, pevnost a sílu. Bez takového nastavení drama nevzejde. Ještě Stelle dlouhým mnoho skrytých duševních pochodů, ale dojíká mě, jak mi rozumí a stále mě učí! Zatím nejsme v zákrty, ale už ji držím za ruku. A TO PEVNĚ! A nepustím...

Už před *Tramvaji* jsi hrála Růženu v Kunderově *Ptákovině* a Martu Settovou v Chiarellioho *Masce a tváři*. Inscenace režíroval Ladislav Smoček. Jak se ti s Ladislavem Smočkem zkušují?

HA! Tak to je otázka na diplomovou práci. Zkusím to opsat letným obrazem: vnímám pana režiséra Smočka jako hudebního skladatele a dirigenta s absolutním sluchem, který má mimosmyslové přímé napojení na autora literární předlohy. Ta mu rezonuje v těle jako dokonalý notový záznam. Zbývá jen obsadit vhodné nástroje, které do sebe jeho laděním

Milan Kundera: Ptákovina (Růžena s Ředitelem Ondřeje Vetchého)

a výkladem zapadnou a svou interpretací se zharmonizují do stylu jedinečného „muzikantského“ žánru. A to jediného možného, takového, který minil autor. Je moudré panu režisérovi cele naslouchat a věřit. Je to bezpečnější... Ne se pokoušet hrát třeba smyčcem na flétnu. Tak si někdy připadám já!!! A ještě jednu „malíčkovost“: pan režisér je jeden z mála, který s inscenací žije dál i po premiéře... A je to pro něj samozřejmou součástí jeho bytí. To je vzácné.

Poprvé jsi v Činoherním klubu hrála 'Noc' v inscenaci Molièrovu hry Amfitryon. V roce 2006 ji režíroval Martin Čičvák. Měla jsi v ní komicky laděný úvod s Pavlem Kikinčukem (Merkur) i závěr s Jiřím Zahajským (Jupiter). Roli Jupitera později hrál i tvůj tatínek, Bořík Procházka. Co to pro tebe znamenalo být spolu na jevišti? V čem je ti rodinné divadelní zázemí dnes oporou?

S tatínkem jsem byla na jevišti poprvé už na škole. Náš ročníkový režisér Dušan Pařízek ho spolu s Marií Málkovou přizval ke spolupráci na inscenaci hry B. Brechta a K. Weilla *Baal*. Byla to má první zkušenost při práci s takhle blízkým člověkem a přiznám se, že to byl docela stres. Hrála jsem Sophii Dechaut, která se zaplatpábůh s postavou, kterou hrál táta, nepotká, ale i tak jsme se nějak oba z portálu hledali... Rozptylovalo mě, že nedokážu v jeho případě oddělit práci a soukromí. Chvěla jsem se, aby mu to klaplo, a těžko se soustředila na sebe a své výstupy. A při *Amfitryonu* to byl ještě záskok za pana Zahajského. Tím hůř. A ještě jsem u toho mlčky seděla na scéně. Bušilo mi srdce jako před startem Formule 1. Už je to před pár lety, jsem krapet otrkanější, ale nemyslím, že by to dnes bylo jiné. V tom jsem asi málo profík... Jinak nevnímám svou rodinu jako „divadelní zázemí“, ale jako duše v těle s velkým srdcem. A ještě větším temperamentem!!! Je to zábavné, když se všichni sejdeme a jeden mluví přes druhého, sotva se slyšíme. Chlad do kolíčky našemu rodu dát zapomněli... V tomto ohledu jsem si dobře vybrala!!!

Molière: Amfitryon (s Pavlem Kikinčukem)

Studovala jsi herectví na DAMU. K tvým pedagogům patřili Jana Hlaváčová, Daniela Kolářová, Svatopluk Skopal. Jak na ně vzpomínáš? Co ti dali důležitého do života a pro hereckou profesí?

Všichni naši profesoři byli velké osobnosti, které nás vedly nejlépe, jak uměly. Řekla bych v duchu takzvané „staré školy“: vštěpovali nám divadelní etiku, vedli nás k píli, kázni, řádu... Pěstovali v nás samostatné uvažování, čtení v textu mezi řádky. Kladli důraz na důležitost partnera na jevišti, abychom si navzájem věřili, pomáhali si, spoléhali na sebe. Heslem také bylo: „*Trable nechte venku, to diváka nezajímá, teď pracujem...*“ Byl to pro mě DAR s nimi být. Snad něco uvízlo! Jen jedno jim mám „za zlé“: neprobouzeli v nás zdravé sebevědomí, schopnost si za sebou stát, dokázat fact, co umím. Je to sice každého věc, ale myslím, že to mohli v rámci pedagogického působení a vedení v nás zasít. V buněčné paměti našeho studijního plánu zůstává stále PŘESPŘÍLIŠNÁ POKORA. Tak ale to už musíme teď každý sám.

Setkala jsi se také s paní Adou Fryntovou, jež patří k vynikajícím pedagogům recitace. K čemu vede herce a v čem jim umí pomoci?

Paní Fryntová je POKLAD. Dokáže neuvěřitelnou věc, a to přes naprosto přesně zvolenou formu – tedy melodii hlasu, intonaci textu – zprostředkovat obsah myšlenky a emoční pochod postavy. Doteď nevím jak, ale naprosto to funguje. Je ale nutné to hluboce pochopit a vnitřně obsáhnout, jít tomu ze své duše naproti. Jinak je to prázdné a křečovitě. Cesta je trnitá, ale stojí pak za to!

Hrála jsi a hraješ v řadě českých divadel, byla jsi v angažmá v Divadle Rokoko a v Národním divadle Brno. Hostovala jsi také v Národním divadle v Praze. Věnuješ se činohře, ale také zpíváš a tančíš v muzikálech v Hudebním divadle v Karlíně. S Jihočeskou komorní filharmonii jsi nastudovala melodram Jiřího Antonína Bendy *Ariadna na Naxu*. Spolupracuješ s rozhlasem, natáčíš v televizi i pro film. Z jaké herecké práce jsi měla obzvlášť radost?

Radost? – To byla právě práce s panem dirigentem Vojtou Spurným a profesorkou Fryntovou na melodramu *Ariadna na Naxu*. Nebo Griegův melodram *Peer Gynt*, který jsme dělali s Jiřím Langmajerem ve Státní opeře. S orchestrem, operním sborem i sólisty. To mělo neskutečnou sílu. Když jsme hráli na Pražském jaru v Litomyšli, tak při závěrečné části, kdy Peeru Gyntovi umírá matka, vyletělo k nebi hejno holubic. Jak průvod andělů, který ji vyprovází. Bylo to magické...

Z jiného soudku je Markýza de Merteuil v *Nebezpečných vztazích*, kterou jsem hrála v Brně v Mahenově divadle. Pan režisér Kaloč mi dal důvěru a vysochal ze mě pěknou potvůrku. To se jen tak nevidí. Jinak miluju road movie na divadle *Thelma & Louisa* s Bárrou Munzarovou, v režii Jakuba Nvoty. To je RADOST! Tam jsem měla poprvé pocit, že jsem dostala herecký úkol, při kterém nejsem manipulovaná. Myslím tím úkol, který nejde svou podstatou proti mému vnitřnímu nastavení.

Další taková role je *Svatá Jana* v Divadle pod Palmovkou. S Johankou jsem si v mnohém velmi porozuměla. Z lehčích žánrů bych vybrala svůj nejtěžší a nejrychlejší záskok v karlínském divadle – Švédka Ulla v *Producentech*. Tanec a zpěv mám v krvi.

Obloukem se ale vracím k holce mému srdci teď nejbližší. Tou je Stella v *Tramvaji do stanice Touha* v Činoherním klubu. Přijďte a pošlete to dál ...

Děkujeme za rozhovor (peh)

Bořivoj Navrátil (26. září 1933 – 31. října 2011)

Harold Pinter: *Narozeniny* (s Janem Kačerem)

Harold Pinter NAROZENINY

role: Petr Boles
režie J. Vostrý, 7. 12. 1967

Ladislav Smoček JEDNOU K RÁNU

Emil
režie L. Smoček, 16. 3. 2000

Henrik Ibsen JOHN GABRIEL BORKMAN

Vilém Foldal
režie J. Nebeský, 25. 5. 1993

A. V. Suchovo-Kobylin PROCES

Varravin
režie M. Čičvák, 21. 6. 2001

Ladislav Smoček: *Jednou k ránu* (s Michalem Pavlatou)

„Bořivoje Navrátila jsem většinou znal jen z divadla. Nedovedu si vybavit, ve kterých pořadech před rokem 1989 ve Viole účinkoval, ale zaručeně v některých účinkoval. Myslím si to proto, že jsem vždycky ctěl způsob jeho sdělení, to, jakým způsobem on interpretuje věci. On měl k tomu a má velmi šťastný hlas. Ten hlas má v sobě něco z mužnosti, z pevnosti, jasnosti, ale přitom je to hlas, z kterého číší laskavost. Když dáte tyto věci, které ho charakterizují, dohromady, tak vlastně zjistíte, že je to ojedinělá herecká a interpretační osobnost.“

Vladimír Justl v knize Jaromíra Kazdy *Bořivoj Navrátil*

Doušky

■ Inscenaci hry Felixe Mitterera *Moje strašidlo* jsme 24. listopadu představili na přehlídce českého divadla v Bratislavě.

■ 27. listopadu se v Činoherním klubu uskutečnil druhý ročník **Noci českých a slovenských autorů**. Ve scénických čteních představil tři nejúspěšnější dramatické texty **Gen Alfréda Radoka za rok 2010**.

Ve hře Evy Prchalové *Závrat* v režii Daniela Spinara hráli Jan Kravka, Lucie Juříčková, Týna Průchová a Lukáš Příkazský.

■ Divadelní noviny č. 18 přinesly rozhovor s **Lucií Žáčkovou**.

■ **Ondřej Vetchý** a **Marek Taclík** hrají ve filmu *Vendeta*.

■ 16. prosince vysílá Český rozhlas 3 Vltava pořad „*Člověk nikdy nemá jen jeden talent*“, aneb *páteční večer s Jaroslavem Vostrým*. Pořad natočený v roce 80. narozenin zakládajícího uměleckého šéfa Činoherního klubu připravili Renata Venclová a Radovan Lipus.

■ 21. listopadu se v Městské knihovně v Praze uskutečnilo symposium k 90. výročí narození herce a režiséra **Otomara Krejči**. Pořádal jej Divadelní a filmový úsek MKP a Ústav dramatické a scénické tvorby DAMU. Byla na něm také pokřtěna kniha **Otomar Krejča: Divadlo jsou herci**, jejímiž editory jsou Helena Glancová a Karel Kraus a již vydalo Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze.

■ Na webových stránkách www.cinoherniklub.cz najdete odkaz na facebook Činoherního klubu.

o divadle

*Milá slečno,
prosím Vás, nepřečunujte tak divadelní kulturu. Národ se může cítit nesmrtelným jenom tehdy, když se bude cítit mravním, když bude mít své vědomé mravní poslání; na to ovšem nestačí divadlo, i když má být součinitelem toho mravního povědomí. To musí být v politice, v hospodářství, v knize a škole, denním životě, všude. A obráceně, vemte národu jeho mravnost, a berete mu i jeho nesmrtelnost. Asi Vás ta odpověď neuspokojí, ale jiná není.*

Váš Karel Čapek

Bezpochyby poslední dopis Karla Čapka septimánce Vlastě Jelínkové uveřejnily Lidové noviny 27. 12. 1938, dva dny po Čapkově úmrtí.

Cinoherní klub uvádí:

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2012 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Neděle 29. ledna 2012

Šumavský ochotnický spolek / Prachatice

LÁSKY HRA OSUDNÁ – THE BEST OF!

Inscenace na motivy hry bratří Čapků. Tragikomedie.

Úprava textu: **Jaromír Hruška** a soubor **ŠOS Prachatice** / Hudební dramaturgie a režie: **Jaromír Hruška** / Hrají: **Zdeněk Balcar, Vojtěch Vošahlík, Miroslav Fuchs, Roman Mařík, Kristýna Kralíková, Eva Kuttenbergová, Vladimír Voldřich, Kamil Štěpán, Jana Kubíčková, Marta Haklová** / Světla: **Miroslav Šefčík** / Zvuk: **Jaromír Hruška**.

Nová inscenace prachatického ŠOSu je příběhem o divadle. Na příběhu jednoho nejmenovaného „profesionálního“ souboru odhaluje zábavnou formou základní principy chodu divadla, vytváření inscenace a mezilidských vztahů v divadle, právě na půdorysu hry bratří Čapků.

Vyšlo nové číslo časopisu
Amatérská scéna 5/2011.

V jaké hře se říká?

Hádanka 1/XIII Budete-li znát odpověď na tři hádanky třináctého kola naší soutěže, můžete je poslat na adresu pokladna@cinoherniklub.cz. Vylosovaný výherce získá dvě vstupenky na představení ČK.

Poskytovatel čtyřletého grantu na provoz:
Hlavní město Praha

Na rok 2011 poskytuje
Hlavní město Praha
Činohernímu klubu
grant ve výši 16.429.000,- Kč

Partneři Činoherního klubu

PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ
a.s.

CGSO

OLFOAWK

Kooperativa
FOJITOVNA A.S.

REVOLVER
REVUE
G

kolykche

Tonera

www.radiohortus.cz

scenp.cz
1. KULTURNÍ PORTÁL

Redakce Činoherního čtení: Roman Čisaiř, Petra Honsová, Radvan Pácl.
Foto: Pavel Kolský, Pavel Nesvadba, Miloň Novotný, Yvona Odrazilová,
Michael Tomeš, archiv ŠOS Prachatice.

Autor hádanky: Radek Umlauf. Grafická úprava: Kateřina Skalníková.

www.cinoherniklub.cz

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

Česká loutka

Tradice a současnost

od 30. 11. 2011 do 28. 1. 2012 / úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

**Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)**

tel.: +420 222 210 268, tel./fax: +420 222 210 272

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

